



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

LXXXVI. Horæ Canonicæ num rectè sint institutæ, ac obseruentur?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

consequens error abstulit auctoritatem.

AD I. Caluini; Mentitur.

AD I. Sed, hic non explicat præcedentem; sed quid maius indicat, scilicet *ne nos inducas: sed potius libera nos.* Vt, ne exigas à me debitum; sed condonatorum.

AD II. Apud Lucam in latina desiderantur duæ petitiones: *Fiat voluntua.* Et *Libera nos;* at in græca & Syriaca apud Euth. & Theophy. habentur. *Dei;* alio tempore, & alijs auditoribus docuit orationem Dominus apud Lucam, quã apud Matthæum: unde Lucas forte non retulit totam. Ita *Rupertus.* Demum; *S. Aug. in Ench.* dicit tertiam esse quodammodo repetitionem primæ; & secundæ; & septimam tanquam vnã cum Sexta. Non dicit esse absolutè. Sic Matthæus c. 5. octo Lucas c. 6. quatuor refert beatitudines, ait *S. Ambr. l. 5. in Lucam.*

II. CALVINVS *Inst. 3. c. 20. §. 44.* & *Melan. in Locis tit. de inuoc. voluit* in quinta petitione solum panem corporalem.

Suadent auctoritate *Chry. in Matt. 6. operis imperf.*

AUTOR. Nomine Panis intelliguntur omnia alimenta animæ corporiq; necessaria. I. Ita *S. Patres; Tert. Cypr. Nyss. Theoph. Aug. &c.* Aliorum sententia de solo pane spiritali, reiicitur, vt improbabilis. Neque obstat vox *πῶρον*, id est, super substantialis; quia etsi verbo significet excellentiam panis; in subiecto tamen idem est quod *substantialis* panis: sic Græci interpretes, *Bis. Nyss. Chry. Theophy; Euth.* Latini legunt *Quotidianum*, aut sic exponunt.

Liquet eò clarius, orare solius esse Creaturæ: Quo insanius blasphemant Thalmudistæ dicentes, Deum

quotidie certas orationes fundere: sic Machometes: Deum & Angelos prole orare. Ipse autem *Spiritus, postulat pro nobis,* Rom. 8. id est, facit nos postulare: Sic & *corui inuocant Deum,* Psal. 146. *Querunt,* Ps. 103. à Deo *escam sibi,* metaphoricè eo modo, quem Deus indidit ipsis affectui & fami significandæ.

III. WICLEFVS finxit duo: 1. Speciales orationes haud prodesse magis, quam generales: Ideo multas factas fundationes ecclesiasticas pro animabus fundatorum.

2. Nefas esse specialem fundere orationem pro vno aliquo.

SVADEBAT istis. 1. Quia perfecta caritas omnia complectitur.

2. Oratio Dominica est tota generalis.

3. Communitas præferenda est singularitati: nemo simul pro vtraque precari potest.

AUTOR. At Isaac, *Gen. 25.* orabat in specie pro Rebecca: *Dauid, 3. Reg. 17.* pro filiolo: *Heli, 3. Reg. 17.* pro vidue filio: *Onias, 2. Mach. 3.* pro *Heliodoro:* Christus, *Luc. 22.* pro Petro: *Ecclesia* pro eodem carcerato, *Act. 12.* *Paulus, Eph. 6.* petit orari pro se.

DICO AD I. Caritas ordinata est: ideo alios alijs anteponit; hos, quam illos magis adiuvat.

AD II. Oratio est generalis; at applicatio intenta est specialis: Vt illa Christi: *Transseat à Me calix iste.* Generalis tamen oratio est absolutè melior speciali.

AD III. Verum est; nisi singularitatis sit vrgentior necessitas.

QVÆSTIO LXXXVI.

Hoc a Canonice num rectè sint instituta, ac obseruentur?

LUTHERVS *l. de abroganda Missa,* institutas reprobaui, ac sustulit. no ualq; instituit. queis res pial. mi manè, vespere totidem dicerentur: *Cantica Te Deum,*

Deum, Benedictus, & Symbolum Athanasij ad vespas addidit *Illyricus in Centurijs sic arguit*: Pelagius Papa instituit Horas Canonicas: ergo notis Antichristi fuit insignis.

At quis vnquam Horas in notis Antichristi posuit; præter ipsum?

Brentius in Confess. Vitemb. carpit quatuor: 1. Infitutas pro solis Clericis: 2. In lingua aliena 3. Continuas die noctuque. 4. Ad expianda potius peccata, quam iræ Dei placandæ, & consolationi fidelium.

AUTOR. Antiqua & rationabilis est Horarum Can. institutio.

I. Sunt septenæ: Pl. 118. *septies in die laudem dixi tibi.*

2. De Nocturno. Pl. 118. *Media nocte surgebam ad confitendum nomini Domini.* Luc. 6. *Christus pernoctabat in oratione.* Act. 16. *Paulus & Silas media nocte orabant in carcere.*

3. De Laudibus, Pla. 5. *Manè exaudies vocem meam; manè adstabo tibi.* Psal. 61. *In Matutinis meditabor in te.* Pl. 118. *Praeueniunt oculi mei ad te diluculo ut meditarer eloquia tua.*

4. De I. III. VI. IX. 2. Eldræ. 9. *Legerunt in Volumine legis Domini quater in die, & quater confitebantur, & adorabant Dominum Deum suum.* Dan. c. 6. *Tri bus temporibus in die flectebat genua, & adorabat, confitebaturq; coram Deo.* Sic ca exponit Beda, Cyp. Hier. Act. 2. Hora tertia Apostoli orantes accipiunt Sp. Sanctū. Hora sexta, Act. 10. Petrus in superiore ædium parte orationi vacabat. Ad Nonam orationis horam, Act. 3. Petrus & Ioannes ascendebant in Templum.

5. De Vesperis, Pl. 54. *Vespere, Manè & Meridie narrabo & annuntiabo; & exaudiet vocem meam.* Pl. 140. *Eleuatio manuum mearum sacrificium vespertinum.* Constat ergo Antiquitas, & Sactitas

II. RATIO liquet earundem. 1. S. Cyp. *serm. 6. Vt SS. Trinitatem tertia quaque laudemus horâ.*

2. Vt septem horis grati simus pro beneficio creationis, septiduo patratæ.

3. Vt recolamus beneficia redemptionis: in Vesperis primis, Cœnam Domini: in Completorio, Orati onē in horto; illusionem apud Annam & Cayphan: in Matutinis, conciliū principum: in I. ductionē ad Pilatum: in III. vocem *Crucifige*; in VI. crucifixionem: in IX. Expirationem. Ita S. Atha. Basil. Casianus. &c. III. Rursus: Vespere Christus depositus de cruce: Ad Cōpletorium sepultus: ad Matutinum re surrexit; & Pharaonem olim submersit: Hora I. apparuit mulieribus: III. Demisit Sp. Sanctum: VI. Petrus est iussus prædicare Gentibus: & Conuersus est Paulus: IX. Centurio Cornelius ab Angelo missus est ad Petrū. &c. Vide Bell. l. 1. de bon. op. c. 13.

IV. PARTES HORARVM singulæ sūt irreprehensibiles; ergo & totæ.

1. Psalmi & Cantica sunt in Scripturis, & Fuerunt Apostolis in vsu: I. Cor. 14. *Cum conuentis, vnusquisque vestrum psalmum habet.*

2. Diuinitus inspiratum est *Te Deum laud.* ab S. Ambrosio & S. Augustino post huius baptismum.

3. De Hymnis docetur Col. 3. Eph. 5. etiam populo vsitatis.

4. Lectiones, Responsorialia, Capitula, &c. sunt è Scripturis, seu S. Patribus. Horarum igitur vsus est & Sanctus, & perantiquus. Vide in *Genealog.* p. 4. q. 17. de Hæresiaribus damnatis.